

Piezīmes un atsauces Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	1528
Suga:	Saxifraga hirculus
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0523400
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Ances purvi un meži
Eksperts(i):	Linda Uzule
Darbs pabeigts:	5.01.2022.
Vispārējās piezīmes:	<p>Dzeltenā akmeņlauzīte DL “Ances purvi un meži” pirmo reizi konstatēta 1984. gadā (atradēja I. Rēriha). Sugas indivīdu uzskaitē dabas lieguma teritorijā veikta 2012., 2016. un 2021. gadā. 2012. gadā (uzskaiti veikusi I. Rēriha) populācijas minimālais vērtējums bijis 150 indivīdi, bet populācijas maksimālais vērtējums bijis 200 indivīdi. 2016.g. augu monitoringa uzskaitē (uzskaiti veikusi E. Biseniece) populācijas minimālais vērtējums bija 150 indivīdi, bet maksimālais vērtējums – 746 indivīdi (Latvijas Botāniķu..., 2016). 2016. un 2017. gadā dabas lieguma teritorijā Nacionālais botāniskais dārzs veicis pētījumus LVAFA projektu 1-08/129/2016 “Apdraudēto augu sugu dzīvotspējas analīze in un ex situ” un 1-08/108/2017 “Dažu izzūdošo un sarūkošo augu sugu dzīvotspējas analīze in un ex situ” ietvaros. Minēto projektu ietvaros veikta sugas indivīdu uzskaitē 2016. un 2017. gadā. 2016. gadā Lukņezera krastā konstatēti 656 ģeneratīvie indivīdi, bet 2017. gadā – 601 indivīds (331 ģeneratīvais dzinums atradnes nepļautajā daļā un 270 – nopļautajā daļā). Savukārt Jaunciema purvā 2016. gadā konstatēti 46 indivīdi, bet 2017. gadā – 28 indivīdi (Nacionālais botāniskais..., 2016 un Nacionālais botāniskais..., 2017).</p> <p>2021.g. monitoringā (monitorēja L. Mihailova) suga konstatēta tikai vienā atradnē pie Lukņezera, kur atrodama ļoti daudzskaitlīgi – populācijas minimālais lielums ir 746 indivīdi, bet populācijas maksimālais lielums ir 800 indivīdi. Pārējās atradnēs suga 2021.g. netika konstatēta, neskatoties uz to, ka biotopi lielākajā daļā atradņu ir ļoti piemēroti (Latvijas Dabas..., 2021).</p> <p>Zinātniskajā literatūrā minēts, ka dzeltenās akmeņlauzītes skaits svārstās pa gadiem gan sava cikliskuma dēļ, gan arī dažādu vides apstākļu dēļ – mitruma apstākļi, klimats, citi dzīvie organismi, bet vislielāko ietekmi skaita svārstībās rada hidroloģiskā režīma mainība dzeltenās akmeņlauzītes apdzīvotajos biotopos (Meškauskaitē and Naujalis, 2006). Akmeņlauzītei nav piemēroti stāvoši ūdeņi, bet gan tekoši,</p>

	vēsi ūdeņi (Vittoz et al., 2006). Pēc vairāku autoru pētījumiem (Gillet, 1982; Ohlson, 1986) ūdenim ir jābūt aukstam.
--	---

Lauks	Paskaidrojums																								
CV_USE	800 Izvēlēta maksimālā vērtība no 2021.g. augu monitoringa datiem. 2016.g. monitoringā, kā arī Nacionālā botāniskā dārza pētījumā, kas veikts 2016. un 2017.g. LVAFA projektu 1-08/129/2016 “Apdraudēto augu sugu dzīvotspējas analīze in un ex situ” un 1-08/108/2017 “Dažu izzūdošo un sarūkošo augu sugu dzīvotspējas analīze in un ex situ” ietvaros, populāciju vērtējumi ir mazāki, bet tā kā šī suga ir tik kritiski apdraudēta lielākajā daļā Eiropas, tajā skaitā arī Latvijā (U1 suga), pieņemts lēmums CO aprēķinos izmantot maksimālo populācijas lielumu, kas vērtēts 2016. – 2021.g. laika griezumā. Aprēķinos nav izmantoti N2000 SDF dati, jo pieejama aktuālāka informācija – 2021.g. sugas uzskaites dati.																								
Unit_CV	Indivīds																								
Habitat	Annex I viens																								
Annex I	7140																								
Annex I_area_USE	30,63 Lai arī DL Ances purvi un meži kopējā biotopa 7140 <i>Pārejas purvi un slīkšņas</i> platība pēc N2000 SDF pieejamās informācijas ir 144,35 ha (informācija skatīta 24.10.2021.), tomēr suga sastopama tikai atsevišķos 7140 biotopa poligonos ar kopējo platību – 30,63 ha. Sugas dzīvotnes laukumu platības noteiktas LatViaNature projekta izstrādātajā Augu monitoringa rīkā (skatīt 1. pielikuma 1. un 2. attēlu).																								
Other_area_USE	Na																								
OK_DEN	Dzeltenās akmeņlauzītes blīvumi Natura 2000 teritorijās redzami zemāk esošajā tabulā. Ar zaļo krāsu tabulā attēlots eksperta noteiktais optimālais blīvums. Šajā gadījumā optimālais blīvums sakrīt ar konkrētās teritorijas blīvumu. <table><tr><th>N2000 vieta</th><th>CV_DEN</th><th>Blīvums</th></tr><tr><td>Bednes purvs</td><td>132</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Augšdaugava</td><td>95</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Veclaicene</td><td>29</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Ances purvi un meži</td><td>26</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Vesetas palienes purvs</td><td>22</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Mežole</td><td>22</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Krustkalnu dabas rezervāts</td><td>9</td><td>Zems</td></tr></table>	N2000 vieta	CV_DEN	Blīvums	Bednes purvs	132	Augsts	Augšdaugava	95	Augsts	Veclaicene	29	Optimāls	Ances purvi un meži	26	Optimāls	Vesetas palienes purvs	22	Zems	Mežole	22	Zems	Krustkalnu dabas rezervāts	9	Zems
N2000 vieta	CV_DEN	Blīvums																							
Bednes purvs	132	Augsts																							
Augšdaugava	95	Augsts																							
Veclaicene	29	Optimāls																							
Ances purvi un meži	26	Optimāls																							
Vesetas palienes purvs	22	Zems																							
Mežole	22	Zems																							
Krustkalnu dabas rezervāts	9	Zems																							
OPT_DEN	Par optimālo blīvumu izraudzīts DL “Ances purvi un meži” blīvums – 26 (zemākais no optimālajiem blīvumiem).																								
OK_NEW	Nē. Nav nepieciešams radīt jaunus biotopus, bet uzturēt labā kvalitātē jau esošos. Nekāda apsaimniekošana nav nepieciešama, vēlams neiejaukšanās piegulošajos meža biotopos, lai uzturētu hidroloģisko režīmu. DL Ances																								

Lauks	Paskaidrojums
	purvi un meži ir bagātīgākā dzeltenās akmeņlauzītes atradne valstī, vērtējot pēc kopējā indivīdu skaita.
AREA_NEW	0
OK_INT	Nē
IND_INT	0
Papildus nosacījumi	Turpināt monitorēt visas DL “Ances purvi un meži” esošās dzeltenās akmeņlauzītes atradnes.
Cits lauks	

Izmantotā literatūra

Dabas aizsardzības pārvaldes Augu monitoringa rīks.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

Gillet, F. 1982. L'alliance du Sphagno-Tomenthypnion dans le Jura. Documents phytosociologiques N.S. 6, 155-180.

Latvijas Botāniķu biedrība, 2016. Vaskulāro augu monitorings un izpēte (2016. gadam). Rīga, 31 lpp.

Latvijas Dabas fonds. 2021. Vaskulāro augu un sūnu sugu monitorings un inventarizācija Natura 2000 teritorijās un ārpus tām 2021. gadā. Rīga, 249 lpp.

Meškauskaitē, E., Naujalis, J. R. 2006. Structure and dynamics of *Saxifraga hirculus* L. populations. Ekologija Nr. 1. P. 53–60.

Nacionālais botāniskais dārzs. 2017. LVAFA projekts 1-08/108/2017 “Dažu izzūdošo un sarūkošo augu sugu dzīvotspējas analīze in un ex situ”. Pieejams:

<https://www.nbd.gov.lv/lv/Dazu-izzudoso-un-sarukoso-augu-sugu-dzivotspejas-analize-in-un-ex-situ>

Projekta atskaite pieejama:

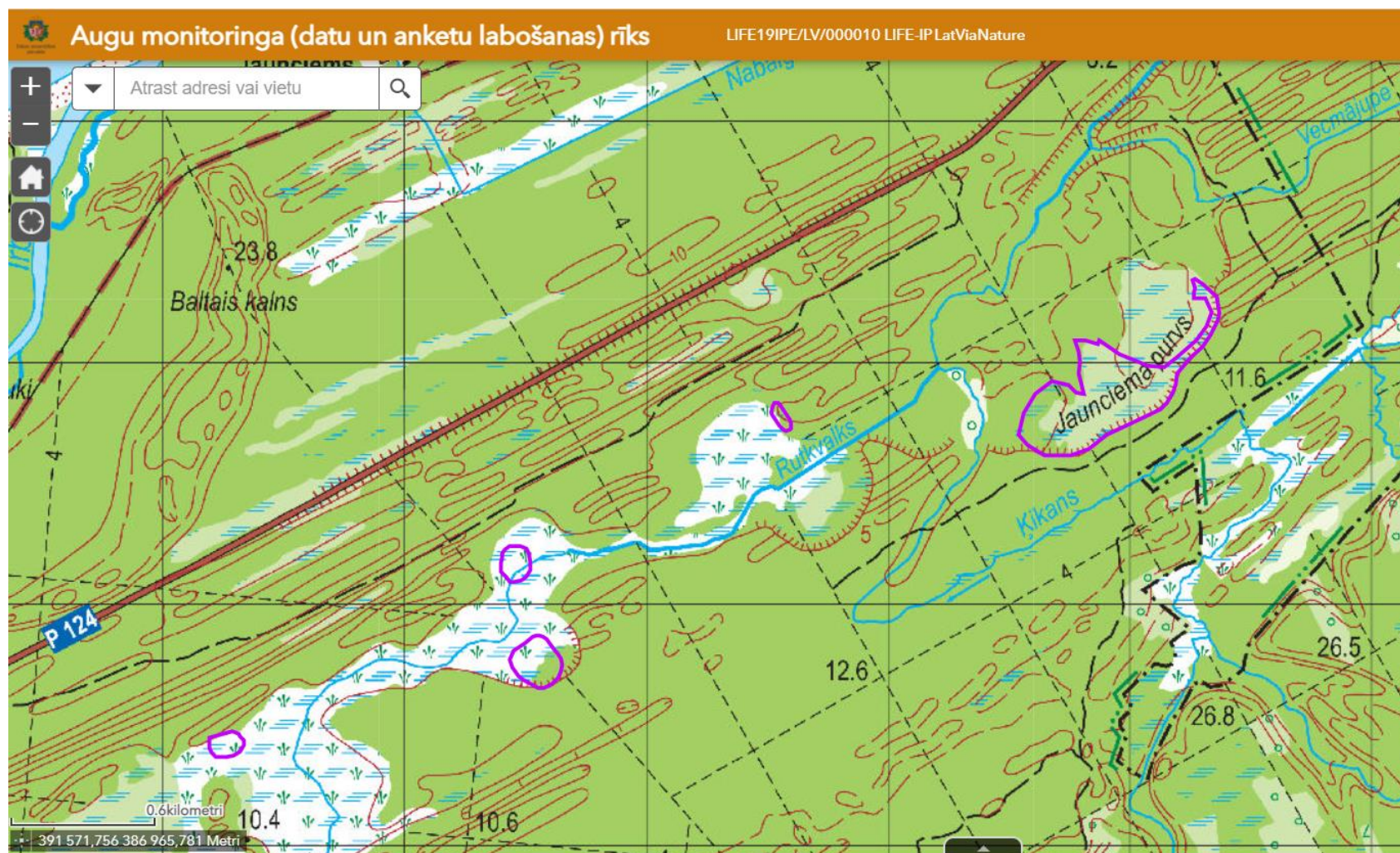
<https://www.vraa.gov.lv/sites/vraa/files/doc/izzudoso20augu20sugu20dzivotspejas20analize1.pdf>

Nacionālais botāniskais dārzs. 2016. LVAFA projekts 1-08/129/2016 “Apdraudēto augu sugu dzīvotspējas analīze in un ex situ”. Pieejams: <https://www.nbd.gov.lv/lv/apdraudeto-augu-sugu-dzivotspejas-analize-in-situ-un-ex-situ>

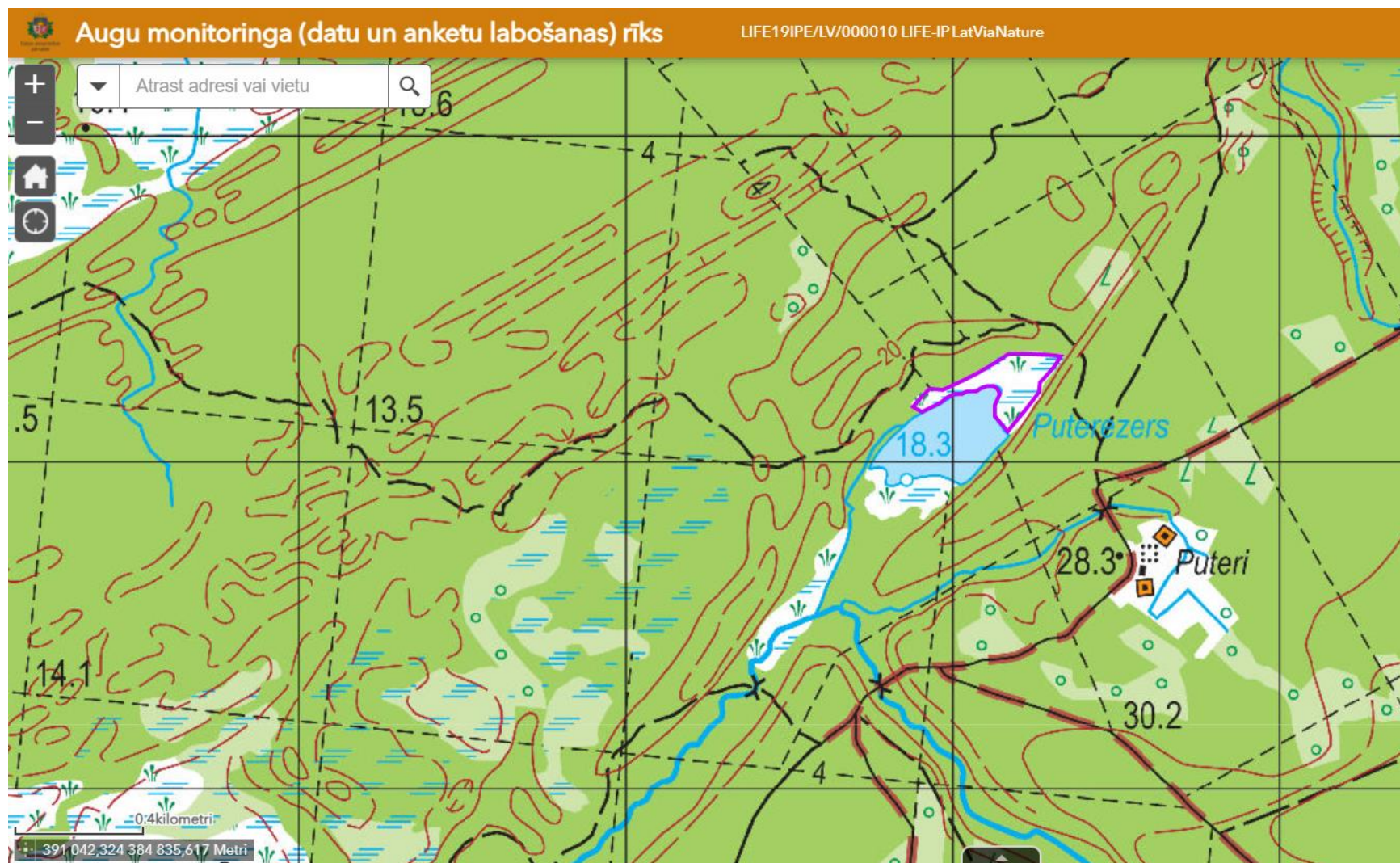
Natura 2000 SDF – Ances purvi un meži. Skatīts 24.10.2021. Pieejams: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0523400>

Ohlson, M. 1986. Reproductive differentiation in *Saxifraga hirculus* population along an environmental gradient on a central Swedish mire. Holarctic Ecology 9, 205-213.

Vittoz, P., Gobat, J. M., Wyss, T. 2006. Biological Conservation 131: 594-608

1.attēls. Ekrānšāviņš no Augu monitoringa rīka. Ar violeto līniju apzīmēti dzeltenās akmeņlauzītes poligoni DL “Ances purvi un meži”.
Ekrānšāviņš uzņemts 4.01.2022.

2.attēls. Ekrānšāviņš no Augu monitoringa rīka. Ar violeto līniju apzīmēti dzeltenās akmeņlauzītes poligoni DL “Ances purvi un meži”.
Ekrānšāviņš uzņemts 4.01.2022.